

Till lagutskottet

Lagutskottet har berett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1999/2000:23 Redovisning och aktiekapital i euro jämte motioner. I propositionen föreslås att aktiebolag, ekonomiska föreningar, sparbanker, medlemsbanker, understödsföreningar, försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag skall kunna välja att ha sin redovisning i euro i stället för i svenska kronor.

De företag som väljer euro som redovisningsvaluta skall fortsätta att deklarera och betala skatt i svenska kronor. I propositionen föreslås en ny lag med omräkningsregler för beskattningen och följdändringar i ytterligare nio skattelagar. Utskottet får anföra följande.

Schabloniserad omräkning från euro till svenska kronor

Propositionen

I propositionen föreslås att deklarationsposter som hämtas från redovisningen skall räknas om genom ett schabloniserat omräkningsförfarande. Reglerna skall omfatta inkomstskatten, mervärdesskatten och reklamskatten.

De föreslagna omräkningsreglerna innebär bl.a. att balansräkningen räknas om enligt balansdagens kurs medan årets vinst räknas om efter årets genomsnittskurs. Skillnaden tas upp som en ej resultatpåverkande korrigeringspost. Omräkningslagen innehåller även särskilda regler som behövs för att hantera avsättningar till periodiseringsfond, koncernbidrag, underprisöverlåtelse, värdering av fordringar och skulder i annan valuta än euro, representationsavdrag, ändringar i balansposter och byte av redovisningsvaluta. För mervärdesskatten och reklamskatten skall omräkning ske enligt redovisningsperiodens genomsnittskurs.

Företag som väljer att ha sin redovisning i euro bör enligt propositionen även i en särskild bokföring redovisa såväl gjorda löneutbetalningar som avdragen skatt i svenska kronor. Från den särskilda bokföringen kan de uppgifter hämtas som behövs för skattedeklarationen och kontrolluppgiften.

Omräkningsmetoden innebär att staten tar på sig en valutakursrisk. Regeringen har gjort bedömningen att omräkningsmetoden inte kan missbrukas på ett sådant sätt att staten systematiskt förlorar på den. Utvecklingen kommer emellertid att följas noga. Ger omräkningsmetoden upphov till systematiska

problem kommer regeringen att föreslå lagstiftning för att åtgärda problemen.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 mars 2000. Möjligheten till redovisning i euro skall stå öppen fr.o.m. det räkenskapsår som inleds närmast efter utgången av år 2000.

Motionerna

I motion L9 av Mats Odell m.fl. (kd) yrkas att regeringen skall återkomma med ett förslag som ger företagen möjlighet att deklarera och betala in skatt i euro. Yvonne Ruwaida och Kia Andreasson (båda mp) yrkar i motion L10 att förutsättningarna för att införa ett system med dubbel bokföring och omräkning av varje enskild transaktion skall undersökas ytterligare.

Utskottets ställningstagande

Det har vid utredningen av skattefrågorna varit en utgångspunkt att deklaration av samtliga skatter och avgifter skall ske i svenska kronor. Om en möjlighet att lämna deklaration i euro skulle övervägas måste även skattefrågorna övervägas på nytt från denna utgångspunkt. I propositionen har också framhållits att ett deklarationsförfarande i euro skulle kräva omfattande och kostsamma systemanpassningar hos Riksskatteverket. Regeringen har enligt propositionen för närvarande inte varit beredd att pröva frågan om deklarationer i euro. Utskottet finner inte skäl att nu göra en annan bedömning än den regeringen har gjort och avstyrker följaktligen motion L9.

Som ett annat alternativ till det föreslagna systemet med schabloniserad omräkning har under beredningsarbetet diskuterats om det bör ställas krav på dubblerad bokföring och omräkning för varje transaktion. Utifrån tillgänglig information har regeringen kommit till slutsatsen att dubblerad redovisning i euro och kronor för närvarande inte är ett realistiskt alternativ. Med hänsyn till att frågan har behandlats ingående under beredningen av propositionen anser utskottet att det inte är meningsfullt med ett tillkännagivande om ytterligare utredning i enlighet med förslaget i motion L10. Utskottet avstyrker därför även denna motion.

Utskottet har i övrigt inte funnit anledning till några kommentarer till de framlagda lagförslagen och tillstyrker den nya omräkningslag och de övriga ändringar i skattelagstiftningen som regeringen har föreslagit.

Redovisningen i vissa handelsbolag

Motionen

I motion L7 yrkar Stig Rindborg m.fl. (m) att handelsbolag med juridiska personer som delägare skall ha möjlighet att redovisa i euro. Enligt motionärerna är det viktigt att regeringen återkommer i denna fråga så snart det över huvud taget är möjligt.

Utskottets ställningstagande

Det framgår av propositionen att frågan om handelsbolag med enbart juridiska personer som delägare bör ges rätt att ha sin redovisning i euro har uppkommit på ett sent stadium i beredningsarbetet. Frågan har inte analyserats närmare av utredningen. Det har inte heller varit möjligt att arbeta fram skatteregler för dessa företag under departementsbehandlingen. Avsikten är emellertid att regeringen skall ta upp denna fråga på nytt i ett senare lämpligt sammanhang. Det finns enligt utskottets mening därför inte någon anledning för riksdagen att uttala sig i frågan. Utskottet avstyrker motionen.

Redovisning i andra valutor än svenska kronor och euro

Motionen

I motion L8 yrkar Margit Gennser (m) att det skall införas en möjlighet att också ha redovisning och aktiekapital i dollar fr.o.m. det räkenskapsår som inleds år 2001. Motionären anför bl.a. att i princip samma regelsystem som för euron bör kunna tillämpas även på andra valutor.

Utskottets ställningstagande

Det framgår av propositionen att regeringen förbereder lagändringar som skall öppna möjlighet för svenska företag att redovisa även i andra valutor än svenska kronor och euro. Det finns emellertid inte tillräckligt beredningsunderlag för att riksdagen skall kunna fatta ett beslut redan nu i detta ärende. Ett flertal frågor på bl.a. redovisnings- och associationsrättens områden återstår att analysera och lösa. Arbetet sker nu med inriktning på att lagstiftningen skall träda i kraft den 1 januari 2001. Det skulle möjliggöra redovisning i US-dollar och ytterligare några andra valutor fr.o.m. det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2002.

Vid utvidgningen till ytterligare redovisningsvalutor bör i princip samma omräkningsförfarande som för euro kunna användas vid beskattningen. Det framgår emellertid av propositionen att de återstående lagstiftningsfrågorna inte kan beredas klart i sådan tid att ikraftträdandet kan ske samtidigt med att företagen får möjlighet att redovisa i euro. Utskottet delar regeringens och motionärens uppfattning att möjligheten att redovisa i andra valutor bör utvidgas men får samtidigt konstatera att det saknas förutsättningar för ett genomförande redan fr.o.m. det räkenskapsår som inleds 2001.

Stockholm den 18 januari 2000

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Holger Gustafsson (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Marie Engström (v), Kenneth Lantz (kd), Catharina Hagen (m), Yvonne Ruwaida (mp), Rolf Kenneryd (c), Per Olof Svensson (s) och Lars Lilja (s).

Avvikande meningar

1. Schabloniserad omräkning från euro till svenska kronor – kd

Holger Gustafsson och Kenneth Lantz (båda kd) anför:

Även om Sverige står utanför eurosamarbetet är utvecklingen av den gemensamma valutan av stor betydelse för oss. Negativa konsekvenser av att Sverige inte är medlem i EMU måste minskas. Företagen måste därför få möjlighet till affärer, bokföring samt att under ett beskattningsår konsekvent avge sin skattedeklaration och skatteinbetalning i euro om de så vill.

Vi motsätter oss inte att den i propositionen föreslagna lagstiftningen nu genomförs, men riksdagen bör samtidigt begära av regeringen att den fortsätter lagstiftningsarbetet för att så snabbt som möjligt komma tillbaka med lagförslag som innebär att företagen skall kunna deklarerar och betala in skatten i euro. Vi tillstyrker därför motion L9.

2. Schabloniserad omräkning från euro till svenska kronor – mp

Yvonne Ruwaida (mp) anför:

Riksskatteverket har förespråkat att varje enskild transaktion för beskattningen skall räknas om till kronor, vilket i princip skulle förutsätta en dubbel bokföring. Det finns nämligen en risk att den schabloniserade omräkningen från euro till kronor inbjuder till skatteplanering. Även om inte perfekta dataprogram för ändamålet finns i dag, är jag övertygad om att sådana kommer att utvecklas om det finns behov för det, vilket det skulle göra om lagstiftningen utformas enligt Riksskatteverkets förslag. Då skulle också den osäkerhet som finns med en schabloniserad omräkning kunna undanröjas. Jag anser att riksdagen bör bifalla motion L10 och alltså uttala sig för att regeringen så snart som möjligt återkommer till riksdagen med lagförslag som innebär att ett system med dubbel bokföring förs in i lagstiftningen.

3. Redovisningen i vissa handelsbolag – m

Carl Fredrik Graf, Carl Erik Hedlund, Marietta de Pourbaix-Lundin och Catharina Hagen (alla m) anför:

Moderata samlingspartiet välkomnar att regeringen har valt att tillmötesgå det behov som många företag har av att kunna redovisa i euro. De svenska företagen slipper därmed några av de konkurrensnackdelar som följer av att Sverige står utanför valutaunionen. Det är emellertid inte bra att enskilda näringsidkare, handelsbolag och stiftelser inte redan i dag kan ges möjlighe-

ten att redovisa i euro. Framför allt när det gäller handelsbolag med enbart aktiebolag eller andra juridiska personer som bolagsmän kan det inte uteslutas att det kommer att medföra betydande praktiska problem. Vi anser att regeringen skall återkomma i denna fråga så snart det över huvud taget är möjligt och tillstyrker därmed motion L7.